ПРАМОВА таварыша Н. Ф. ГІКАЛО

на пленуме праўлення Саюза совецкіх пісьменнікаў СССР 16 лютага 1936 г.

Таварышы, дазвольце на пленуме Саюза совецкіх пісьменнікаў СССР, прысвечаным пытанням літаратуры, паэзіі, заняць крыху часу для пытанняў нашай палітыкі і практыкі будаўніцтва соцыялізма тут, на заходняй граніцы нашага вялікага Совецкага Саюза. **(Апладысменты).**

Ініцыятыва, якая была праяўлена кіраўнікамі Саюза совецкіх пісьменнікаў, каб іменна тут сабраць гэты пленум, мае выключна вялікае значэнне. Комуністы, рабочыя, калгаснікі — увесь беларускі народ з велізарнай увагай сочаць за работай пленума. Вялікая дапамога, якая ў рэзультаце работы пленума Саюза совецкіх пісьменнікаў будзе нам аказана і ўжо аказана, старыпаю скажацца, у асабліваспі, на далейшым развіцці беларускай соцыялістычнай культуры.

Кожнаму большэвіку, рабочаму, калгасніку Беларусі асабліва радасна, што пленум Саюза совецкіх пісьменнікаў сабраўся іменна тут, на заходняй граніцы, у сталіцы Совецкай Беларусі — горадзе Менску. **(Апладысменты).**

Не толькі ў вас, передавых людзей культуры, але і ў кожнага грамадзяніна нашай соцыялістычнай радзімы, зразумела, ёсць жаданне ведаць, што робіцца на граніцы для ўмацавання абароназдольнасці нашай краіны. Чым мацней граніца, тым спакайней працоўныя совецкай краіны могуць будаваць соцыялізм, ажыццяўляць другую пяцігодку — пяцігодку пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства. І я думаю, што кожны з вас пераканаўся на справе і ведае, што заходнія граніцы — у моцных руках зданых радзіме людзей, якія павінны будуць у першую чаргу ў выпадку вайны прыняць удар ворага, адбіць гэты ўдар і разграміць ворага. **(Апладысменты).**

Калі вораг адважыцца напасці, то наша гераічная Чырвоная армія, у рады якой з радасцю стане кожны рабочы, калгаснік, працоўны, не толькі не аддасць ворагу ні адной пядзі нашай совецкай зямлі, але і здолее разграміць ворага на яго ўласнай тэрыторыі. **(Бурныя апладысменты).**

беспартыйны, няхай ён рабочы, калгаснік, няхай ён пісьменнік, паэт па сутнасці з'яўляецца непасрэдным памочнікам кожнага пагранічніка.

Сёння пагранічнік стаіць на варце, ахараняе граніцу. А калі заўтра куля ворага зніме пагранічніка, то кожны з нас тут будзе тым падчаскам, які ў першую чаргу заменіць яго на баявым пасту.

Совецкая Беларусь — гэта краіна, народ якой жыве і працуе на граніцы з капіталістычным Захадам. І ў выпадку нападу імперыялістаў на свяшчэнныя граніцы нашага Совецкага Саюза мы станем непасрэдным соцыялістычным тылам Чырвонай арміі.

Будуючы соцыялізм разам з іншымі народамі, укладваючы сваю долю ў агульную соцыялістычную будоўлю: у літаратуру, паэзію, прамысловасць, сельскую гаспадарку, культуру і т. д., Совецкая Беларусь і ўвесь беларускі на-

кая соцыялістычная культура і мастацтва, як радасна і весела жыве беларускі народ.

Совецкая Беларусь пад кіраўніцтвам партыі, урада, пад непасрэдным бязупынным геніяльным кіраўніцтвам таварыша **Сталіна,** дабілася велізарных поспехаў, як і ўсе іншыя народы нашага вялікага Совецкага Саюза.

Рост і росквіт Совецкай Беларусі — бліскучы ўзор аграмадных, велічных рэзультатаў ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і вялікай дружбы народаў, аб якой так выдатна і мудра сказаў таварыш Сталін.

Беларусь, да рэвалюцыі выключна адсталая — сапраўдная турма народаў — цяпер карэнным чынам змянілася.

Мы маем прамысловасці, якія па сваіх размерах не займаюць вялікага месца ў Совецкім Саюзе, але па сваёй прадукцыі маюць велізарнае значэнне. Выраслі новыя заводы-гіганты, новыя галіны

дуюць працоўных толькі за тое, што яны слухаюць па радыё совецкіх людзей.

Рабочыя і сяляне Заходняй Беларусі, якія ўсёй душой і сэрцам сваім — з намі, з совецкай краінай, ведаюць, што яны чуюць праўду, бачаць стварэнне вялікай справы — соцыялізма, бачаць, як адсталы раней і прыгнечаны беларускі народ узняўся пры совецкай уладзе на найвышэйшыя вяршыні росквіту яго культуры і гаспадаркі.

І яны ўпэўнены ў тым, што рабочыя і калгаснікі Совецкай Беларусі ведаюць і памятаюць, што нашай работай па будаўніцтву соцыялізма мы набліжаем вызваленне нашых зарубежных братоў. **(Апладысменты).**

Таварышы, нам тут, у Беларусі, не проста, не лёгка і не без барацьбы даліся тыя поспехі, якія мы маем у рэзультаце мудрага кіраўніцтва партыі і ўрада, у рэзультаце соцыялістычнай перабудовы ўсёй народнай гаспадаркі.

Гісторыя барацьбы беларускага народу ведае шмат цяжкіх старонак, прасякнутых горыччу, слязамі, а часамі і крывёю.

Беларусь была краінай, праз якую ішлі велізарныя арміі імперыялістычных дзяржаў. Палі і лугі Беларусі былі заліты крывёю. Беларусь была арэнай імперыялістычнай вайны. Беларусь была краінай, якая перажыла дзве акупацыі — нямецкую і белапольскую. А што такое нямецкая і белапольская акупацыі — добра ведаюць і памятаюць беларускія сяляне і рабочыя, ведаюць не па гістарычных успамінах, а па жывых фактах барацьбы рабочых і сялян Беларусі супроць прыгнятальнікаў і гвалтаўнікоў.

Няма раёна, няма горада, мястэчка і вёскі ў Беларусі, дзе-б не было ахвяр нямецкай акупацыі, ахвяр белапольскай акупацыі. Калі едзеш па палях, лясах, вёсках і сёлах Беларусі, усюды сустракаеш магілы рабочых і сялян — герояў грамадзянскай вайны, якія змагаліся супроць нямецкіх і белапольскіх акупантаў, якія змагаліся за ўладу Советаў, за пралетарскую рэвалюцыю.

«Я прызнаю, што з моманту ўступлення ў партыю я вёў свядомую двайную палітычную гульню ў інтарэсах ажыццяўлення ідэалаў беларускай контррэволюцыйнай інтэлігенцыі».

А паплечнік Ігнатоўскага нацдэм Гуткоўскі гаворыць:

«Чым большая мяжа будзе вырыта паміж беларускім і рускім народамі, тым для беларускай культуры будзе лепш. Мы павінны апрацоўваць беларускую мову так, каб праз пяць год яна была для «расейца» зусім незразумелай».

Адзін з буйнейшых нацдэмаў прыводзіць сваю размову з Ігнатоўскім: «Калі мы пакідалі Менск, Ігнатоўскі гаварыў: «нічога, хлопцы, мы будзем тут лаяць вас, а вы з заграніцы лайце нас, а ад гэтага агульная беларуская справа толькі выйграе».

А гэты Ігнатоўскі быў кіруючым работнікам у галіне культуры і навукі Беларусі.

Які хітры і небяспечны гэты пралезшы ў партыю вораг, самы агідны, двурушнікі вораг, які на словах за совецкую ўладу і партыю, а на справе вядзе работу так, каб адарваць ад Совецкага Саюза Беларусь і аддаць беларускі народ у кабалу нямецкім і польскім панам.

Гэтыя ворагі, выкарыстоўваючы тое, што беларускі народ шмат ахвяр панёс на крывавых палях імперыялістычнай вайны, што царскае самадзяржаўе, памешчыкі і капіталісты давялі да руйнавання беларускі народ, выкарыстоўваючы векавую адсталасць гэтага народу, вялі палітыку на адрыў Беларусі ад Совецкага Саюза, на раз'яднанне і варожасць народаў, на падняволенне беларускага народу.

Большэвікі Беларусі, следуючы ўказанням геніяльнейшага правадыра партыі вялікага **Сталіна,** выкрылі і ўскрылі перад шырокімі масамі працоўных усю здрадніцкую контррэволюцыйную сутнасць беларускіх нацдэмаў і іх агентуры ўнутры партыі — двурушнікаў нацыянал-апартуністаў.

І з гэтымі ворагамі наша большэвіцкая арганізацыя і беларускі народ грунтоўна раздзеляліся ў 1929 годзе. Як бачыце, не так даў-

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы